

નોંધ : પ્રશ્ન પછી આપેલા અંકો તે પ્રશ્નના જવાબના પાના નંબર દર્શાવે છે.

(કુલ ગુણ : ૧૦૦)

વિભાગ - ૧ : શ્રી અક્ષરપુરુષોત્તમ ઉપાસના - પંદરમી આવૃત્તિ, ફેબ્રુઆરી - ૨૦૧૫

પ્ર.૧ નીચે આપેલામાંથી કોઈ પણ બે વિષયના સંદર્ભમાં શાસ્ત્રનાં ત્રણ પ્રમાણો આપો.

[૬]

(સંદર્ભ શાસ્ત્રનું નામ અને ક્રમાંક લખવો ફરજિયાત છે.)

૧. અક્ષરબ્રહ્મ : ધામરૂપે (૧૦૪-૧૦૫)

૨. શ્રીજીમહારાજના અંતર્ધાન પછી પ્રગટપણું કેવી રીતે ? (૭૬-૭૮)

૩. સાકાર સ્વરૂપમાં મહારાજની રુચિ (૮-૧૦)

પ્ર.૨ પ્રમાણ, સિદ્ધાંત કે કડી પરથી વિષયનું શીર્ષક આપો.

[૫]

ઉદાહરણ : ‘મારું ધામ છે રે, અક્ષર અમૃત જેનું નામ; તેમાં હું રહું રે, દ્વિભુજ દિવ્ય સદા સાકાર.’

જવાબ : ધામમાં અને પૃથ્વી ઉપર - બન્ને ઠેકાણે સદા સાકાર

૧. “સર્વ અવતાર એમાં સમાય, પોતે કોઈમાં લીન ન થાય.” (૪૫)

૨. “બોલતા-ચાલતા જે ભગવાન તે જ પ્રત્યક્ષ કહેવાય.” (૬૩, ૬૫)

૩. “તત્ત્વે કરીને ભગવાનને જાણ્યા કહેવાય અને તેને માયાની નિવૃત્તિ થઈ કહેવાય.” (૨૦, ૨૨)

૪. “પરોક્ષથી ભવતણો પાર આવે નહિ, વેદ વેદાંત કહે સત્ય વાણી.” (૭૪-૭૫)

૫. “મારા સ્વામીનું જ કર્યું સર્વે થાય છે, પણ તે વિના કોઈનું હલાવ્યું પાંદડું પણ હલતું નથી.” (૬-૭)

પ્ર.૩ આપેલા વિકલ્પોમાંથી ફક્ત સાચા વિકલ્પોની આગળ આપેલા ચોરસ ખાનામાં ખરાની (✓) નિશાની કરો.

[૪]

નોંધ : એક કે એકથી વધારે વિકલ્પ સાચા હોઈ શકે. તમામ સાચા વિકલ્પ આગળ જ ખરાની નિશાની કરી હશે તો જ પૂર્ણ

ગુણ મળશે, અન્યથા એક પણ ગુણ નહીં મળે.

૧. ‘સ્વામી અક્ષર છે’ : તે વિષેનાં અન્ય પ્રમાણો (૧૩૫)

(૧) ☐ આ સાધુની ઓળખ થઈ છે તેને તો બેય પગલાં અક્ષરધામમાં જ છે.(૨) ☐ હિસાબના ચોપડામાં ‘અક્ષર વાડી’ના ખર્ચનો ઉલ્લેખ(૩) ☐ સ્વામીનું સમાધિ સ્થાન ‘અક્ષરદેરી’ તરીકે સંપ્રદાયમાં પ્રસિદ્ધ છે.(૪) ☐ સોરઠનાં હરિમંદિરોમાં પટમૂર્તિમાં ‘અનાદિ મૂળ અક્ષર’નો ઉલ્લેખ છે.

૨. સદ્ગુરુ ગુણાતીતાનંદ સ્વામી મૂળ અક્ષર : શાસ્ત્રોનાં પ્રમાણો (૧૧૪)

(૧) ☐ અક્ષરમૂર્તિ ગુણાતીતાનંદ સ્વામી, તેણે આપ્યાં વર્તમાન(૨) ☐ દયાળુ તમે દયા કરી લાવ્યા, મૂળ મુક્તને સાથ(૩) ☐ મૂળજીશર્મણે દીક્ષાં દદાનસ્ય પ્રજાયતે।(૪) ☐ વંદું ગુણાતીતાનંદ સ્વામી, જેહી પર રીઝે અંતર્યામી

પ્ર.૪ નીચે આપેલા પ્રસંગોમાંથી કોઈ પણ એક પ્રસંગ વર્ણવી સિદ્ધાંત લખો.

[૪]

૧. કબૂતરના કબૂતર રહ્યા (૪૯-૫૦)

૨. ચોવીસ અવતારનાં દર્શન (૪૬)

૩. મોટા આત્માનંદ સ્વામીને થયેલ સર્વોપરી નિષ્ઠા (૫૨-૫૩)

પ્ર.૫ નીચે આપેલા વિષયોમાંથી કોઈ પણ બે વિષયનું વિવરણ લખો. (બારેક લીટીમાં)

[૮]

૧. કલ્યાણના માર્ગે ઉપાસના સૌથી શ્રેષ્ઠ સાધન છે. (૧-૨)

૨. સાકાર કેવી રીતે ? (૧૩-૧૫)

૩. ગુણાતીત સંતનો મહિમા : પરોક્ષ ભક્ત કવિઓનાં પદોમાં (૮૦-૮૧)

પ્ર.૬ નીચે આપેલાં વાક્યોમાંથી કોઈ પણ બે વિષે કારણો આપી સમજાવો. (બારેક લીટીમાં)

[૮]

૧. સ્વામિનારાયણીય ઉપાસનામાં અક્ષરબ્રહ્મનું સ્થાન વિશિષ્ટ છે. (૮૪)

૨. ઉત્તમ ભક્ત થવા માટે ઉત્તમ લક્ષણવાળા સંતની સેવા કરવી જોઈએ. (૮૬-૮૭)

૩. એકાંતિક ભક્તને દેહે કરીને મરવું એ મરણ નથી. (૨૪-૨૫)

પ્ર.૭ ‘ઉપસંહાર’ના આધારે નીચેનાં સૈદ્ધાન્તિક વાક્યો પૂરાં કરો.

[૭]

(ઉપાસનામાં શું સમજવું ?)

૧. અક્ષરપુરુષોત્તમ ઉપાસના આ ..... ભક્તિ ઉપાસના કરવી. (૧૪૫)

૨. તેઓ પોતાના દિવ્ય અક્ષરધામમાં ..... તેના આધાર છે. (૧૪૨)

૩. વળી, એ જ અક્ષર સંસારમાં ..... અનુભવ કરાવે છે. (૧૪૩)

૪. એ પ્રત્યક્ષ પરબ્રહ્મ ..... સદા પ્રગટ રહે છે. (૧૪૨)

(પાછળ જુઓ)

સત્સંગ શિક્ષણ પરીક્ષા કાર્યાલય - અમદાવાદ દ્વારા કરવામાં આવેલ પૂર્વ કસોટીના
આ આયોજનમાં મેં જાતે વર્ગમાં (બેઠકખંડમાં) હાજરી આપીને “સત્સંગ પ્રવીણ : પ્રશ્નપત્ર-૧”
પરીક્ષા આપી છે અને નીચેની વિગતો મેં સાચી ભરેલી છે તે આપ જાણશો.

તારીખ મહિનો વર્ષ
પરીક્ષાર્થીની જન્મ તારીખ :-

પરીક્ષા આપી તે તારીખ અને સમય :-

પરીક્ષાર્થીની સહી :-

નોંધ :- ફક્ત વર્ગમાં હાજર રહેલા પરીક્ષાર્થીઓએ જ ભૂલ્યા વગર આ હાજરીસ્લીપ કાપીને, તેમાં માગ્યા મુજબની વિગતો ભરીને, તેમના કેન્દ્ર વ્યવસ્થાપકને પરત આપવાની છે. ફક્ત હાજર પરીક્ષાર્થીઓની જ સ્લીપો ભેગી કરીને, પૂર્વ કસોટીના અહેવાલમાં ભરીને, સત્સંગ શિક્ષણ પરીક્ષા કાર્યાલય - અમદાવાદ ખાતે પરત જમા કરાવવાની છે. (અધૂરી વિગત ભરેલી હાજરીસ્લીપ માન્ય નહીં ગણાય)

(ઉપાસનામાં શું ન સમજવું ?)

૫. શ્રીજીમહારાજની ચાખડી ..... અક્ષરબ્રહ્મ છે, તેમ ન સમજવું. (૧૪૬)
૬. સેવકરૂપે મૂર્તિમાન ..... તેમ ન સમજવું. (૧૪૬)
૭. એકલા અક્ષરબ્રહ્મ જ છે ..... ભેળા છે, તેમ ન સમજવું. (૧૪૬)

પ્ર.૮ સદ્. ગુણાતીતાનંદ સ્વામીએ કહેલો પોતાનો અસાધારણ મહિમા (૧૨૫-૧૨૬) - ટૂંકનોંધ લખો. [૫]

વિભાગ - ૨ : સત્સંગ વાચનમાળા ભાગ - ૩ - નવમી આવૃત્તિ, જાન્યુઆરી - ૨૦૧૭
યુગવિભૂતિ પ્રમુખસ્વામી મહારાજ - આઠમી આવૃત્તિ, મે - ૨૦૧૪

પ્ર.૯ નીચે આપેલાં અવતરણો કોણ, કોને અને ક્યારે કહે છે તે લખો. [૮]

૧. “આત્માનંદ સ્વામીના ત્યાગ કરતાં મુક્તાનંદ સ્વામીની લાજ ચઢે.” (૨૬)
૨. “અમારે તો ઘેર માણકિયું પૂંછડાં ઝાટકે છે.” (૬૧)
૩. “સૂઈ રહે, સેવા કરવા દે. કંઈ વાંધો નહિ.” (૨૪)

પ્ર.૧૦ નીચે આપેલાં વાક્યોનાં કારણ જણાવો. (નવેક લીટીમાં) [૮]

૧. શિવલાલભાઈને રંચમાત્ર ખરખરો થયો નહીં. (૭૦-૭૧) અથવા
૨. મુક્તાનંદ સ્વામીએ ‘બ્રમણા ભાંગી રે હૈયાની....’ કીર્તન રચ્યું. (૨૦)
૩. સેવક સંતે બાપાની (સ્વામીશ્રીની) માફી માગી. (૪૪) અથવા
૪. સ્વામીશ્રીના સેવકને મનમાં પ્રશ્ન થયો “સેવક કોણ છે ?” (૧૮)

પ્ર.૧૧ નીચે આપેલા વિષયો ઉપર મુદ્દાસર વિવરણ લખો. (બારેક લીટીમાં) [૮]

૧. શ્રીજીના ભોમિયા લાલજી ભક્ત (૩૨-૩૫) અથવા ૨. કુશળકુંવરબાને કલ્યાણની ખાતરી (૫૨)
૩. આત્મીયતાની એ ચરમસીમા (૩૮) અથવા ૪. પ્રભુ હજુ દયાહીન નથી થયો (૫૨-૫૩)

પ્ર.૧૨ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક (સંપૂર્ણ) વાક્યમાં જવાબ લખો. [૫]

૧. વૈષ્ણવોએ રઘુવીરજી મહારાજને શી વિનંતી કરી ? (૪૪)
૨. મુક્તાનંદ સ્વામીને ધર્મપુર મોકલતાં શ્રીજીમહારાજે શું આજ્ઞા કરી ? (૫૧)
૩. સારંગપુરમાં ગોપાળાનંદ સ્વામીએ હનુમાનજીની મૂર્તિ શા માટે પધરાવી ? (૬)
૪. ભવાનપુરાથી બોચાસણ જતાં સ્વામીશ્રી કયા ગામમાં અને કોને ત્યાં ગયા ? (૪૨)
૫. નરેન્દ્રપ્રસાદદાસ સ્વામીને સ્વામીશ્રીએ હાથમાં રૂમાલ આપીને શું કરવાનું કહ્યું ? (૩૭)

પ્ર.૧૩ આપેલા વિકલ્પોમાંથી ફક્ત સાચા વિકલ્પોની આગળ આપેલા ચોરસ ખાનામાં ખરાની (✓) નિશાની કરો. [૮]

નોંધ : એક કે એકથી વધારે વિકલ્પ સાચા હોઈ શકે. તમામ સાચા વિકલ્પ આગળ જ ખરાની નિશાની કરી હશે તો જ પૂર્ણ ગુણ મળશે, અન્યથા એક પણ ગુણ નહીં મળે.

૧. સાચા ગુરુની શોધમાં મુક્તાનંદ સ્વામી કોને કોને મળ્યા ? (૧૬)
(૧) ☐ દ્વારકાદાસ (૨) ☐ કલ્યાણદાસ (૩) ☐ તુલસીદાસ (૪) ☐ સહજાનંદ સ્વામી
૨. રઘુવીરજી મહારાજે હરિકૃષ્ણ મહારાજની પ્રતિષ્ઠા ક્યાં ક્યાં કરી ? (૪૭)
(૧) ☐ ગઢડા (૨) ☐ જૂનાગઢ (૩) ☐ વડતાલ (૪) ☐ ધોળેરા
૩. પ્રમુખસ્વામીશ્રીનું વિચરણ (૧૩)
(૧) ☐ ચંબલના કોતરોમાં (૨) ☐ સવારથી સાંજના પાંચ વાગ્યા સુધી પધરામણી.
(૩) ☐ ૨૦ દિવસમાં ૮૫ ગામોમાં વિચરણ. (૪) ☐ ૧૦૨^૦ ડિગ્રી તાવમાં ૨૨૧ પધરામણી.
૪. પ્રમુખસ્વામી મહારાજના જીવનનાં મહત્વના વર્ષ. (૮)
(૧) ☐ ૧૯૩૮ (૨) ☐ ૧૯૩૦ (૩) ☐ ૧૯૪૦ (૪) ☐ ૧૯૫૦

વિભાગ - ૩ : નિબંધ

પ્ર.૧૪ નીચે આપેલા વિષયોમાંથી કોઈ પણ એક ઉપર આશરે ૬૦ લીટીમાં નિબંધ લખો. [૧૫]

૧. ઈન્દ્રોડકશન દુ સ્વામિનારાયણ હિંદુ થિયોલોજી ગ્રંથ વિમોચન સમારોહ (સ્વામિનારાયણ પ્રકાશ : ડિસેમ્બર - ૨૦૧૭, પા.નં. ૪૦-૪૩)
૨. ‘મહંત સ્વામી મહારાજે મારો હાથ પકડ્યો છે, હવે મને કોઈ ચિંતા નથી’ (સ્વામિનારાયણ પ્રકાશ : ડિસેમ્બર - ૨૦૧૭, પા.નં. ૩૪-૩૮)
૩. ગુરુજી ! નહીં ભૂલું તમને..... : હરિભક્તોનાં સંસ્મરણો (સ્વામિનારાયણ પ્રકાશ : જાન્યુઆરી - ૨૦૧૮, પા.નં. ૪૨-૪૯)

***

સૂચના :- આ પ્રશ્નપત્રમાંથી થોડા-ઘણા પ્રમાણમાં પ્રશ્નો રવિવાર, તા. ૧૫ જુલાઈ, ૨૦૧૮ના રોજ લેવાનાર મુખ્ય પરીક્ષામાં પુછાશે. મુખ્ય પરીક્ષામાં જવાબવહીમાં વધારાનાં પાનાં જોડીને તેમાં લખેલા ઉત્તર માન્ય ગણાશે નહિ. પરીક્ષા કાર્યાલય, અમદાવાદની પૂર્વ મંજૂરી લીધા સિવાય, મૂળ પરીક્ષાર્થીના બદલે ‘લહિયા’, ‘ડમી રાઈટર’ કે ‘અન્ય વ્યક્તિ’ દ્વારા લખાઈને આવેલી પરીક્ષાની જવાબવહી રદ ગણવામાં આવશે. એકથી વધારે પ્રકારના જુદા જુદા અક્ષરોવાળા ઉત્તરો માન્ય નહિ ગણાય. છેકછાકવાળા જવાબો માન્ય ગણાશે નહીં. અસ્પષ્ટ અને ઉકેલી ન શકાય તેવા જવાબો માન્ય ગણાશે નહિ. અભ્યાસક્રમના પુસ્તકની છેલ્લી આવૃત્તિનો જ ઉપયોગ કરવો. પરીક્ષાખંડમાં પરીક્ષા દરમ્યાન કોઈ પણ પરીક્ષાર્થીએ મોબાઈલ ફોન તથા ઇલેક્ટ્રોનિક સાધનો જેવાં કે ટેબ્લેટ, લેપટોપ વગેરેનો ઉપયોગ કરવો નહિ તથા પોતાની પાસે રાખવા પણ નહિ.

❏ અગત્યની જાહેરાત તમામ પરીક્ષાર્થીઓ આપણી સંસ્થાની દર્શાવેલી website - link પરથી જૂનાં વર્ષોનાં પ્રશ્નપત્રો તથા તેના ઉકેલપત્રો નિઃશુલ્ક ડાઉનલોડ કરી શકશે તથા તેની પ્રિન્ટ પણ કાઢી શકશે. <http://www.baps.org/Satsang-Exams.aspx>